

Spis treści

Od autorów	15
------------------	----

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Art. 1. [przedmiot regulacji]	17
--	----

Krzysztof Lasiński-Sulecki

I. Zakres przedmiotowy regulacji	18
--	----

II. Nowelizacje art. 1	19
------------------------------	----

Art. 1a. [definicje legalne]	19
---	----

Wojciech Morawski

I. Wprowadzenie	23
-----------------------	----

II. Pojęcia budynku i budowli przed 1 stycznia 2003 r.	25
---	----

III. Pojęcia budynku i budowli po 1 stycznia 2003 r. – kwestia odwołania się do „przepisów prawa budowlanego”	27
--	----

IV. Pojęcie budynku po 1 stycznia 2003 r. – wprowadzenie	36
--	----

V. Trwałość związku obiektu z gruntem	37
---	----

VI. Fundamenty, przegrody budowlane i dach jako elementy konstytuujące budynek	48
---	----

VII. Problem kompletności definicji budynku – „reklasyfikacja” budyneków na budowlę w świetle orzecznictwa NSA	50
---	----

VIII. Pojęcie budowli po dniu 1 stycznia 2003 r. – wprowadzenie	56
---	----

IX. Problem instalacji i urządzeń	63
---	----

X. Urządzenia budowlane	69
-------------------------------	----

XI. Tymczasowe obiekty budowlane	72
--	----

XII. Opodatkowanie a legalność obiektu budowlanego	75
--	----

XIII. Opinia biegłego a klasyfikacja obiektu jako budowli lub budynku	75
---	----

XIV. Znaczenie decyzji organów budowlanych dla klasyfikacji obiektu jako budowli lub budynku	77
XV. Podstawowe sporne kwestie związane z zakresem przedmiotowym pojęcia budowli w rozumieniu ustawy – analiza wybranych problemów praktycznych	80
XVI. Maszyny i urządzenia techniczne a podatek od nieruchomości	81
XVII. Części budowlane i „niebudowlane” urządzeń technicznych	86
XVIII. Urządzenia reklamowe	87
XIX. Elektrownie wiatrowe	89
XX. Stacje bazowe telefonii komórkowej umieszczone na gruncie	90
XXI. Urządzenia techniczne umieszczone na istniejących budynkach	92
XXII. Kable telekomunikacyjne ułożone w kanalizacji kablowej	97
XXIII. Podziemne wyrobiska górnicze	104
XXIV. Budynki, budowle i grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – wprowadzenie	116
XXV. Grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (po 1 stycznia 2003 r.)	122
XXVI. Zawieszenie działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę a związane z działalnością gospodarczą	125
XXVII. Wyłączenie budynków mieszkalnych oraz gruntów związanych z tymi budynkami z zakresu gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej	126
XXVIII. Grunty pod jeziorami, zbiornikami retencyjnymi i elektrowni wodnych	128
XXIX. Grunty, budynki i budowle związane z prowadzoną działalnością gospodarczą – wyłączenie przedmiotów opodatkowania ze względów technicznych	128
XXX. Działalność gospodarcza	135
XXXI. Wyłączenia z zakresu działalności gospodarczej działalności rolniczej lub leśnej	138
XXXII. Wyłączenia działalności agroturystycznej z zakresu działalności gospodarczej	139
XXXIII. Powierzchnia użytkowa budynku lub jego części	142
XXXIV. Znaczenie klasyfikacji gruntu oraz innych danych zawartych w ewidencji gruntów	147
XXXV. Wybór orzecznictwa sądów	154
XXXVI. Wybrane oficjalne interpretacje prawa	212
XXXVII. Przepisy związane	233

Art. 1b. [zwolnienia – odesłanie do innych ustaw] 265

Tomasz Brzezicki, Wojciech Morawski

- I. Zwolnienia kościołów i związków wyznaniowych 266
- II. Zwolnienie w specjalnych strefach ekonomicznych 269
- III. Zwolnienie nieruchomości przeznaczonych na budowę dróg publicznych 271
- IV. Wybór orzecznictwa sądów 272
- V. Wybrane oficjalne interpretacje prawa 276
- VI. Przepisy związane 277

Art. 1c. [właściwe organy] 281

Tomasz Brzezicki

ROZDZIAŁ 2

Podatek od nieruchomości**Art. 2. [zakres przedmiotowy] 283**

Wojciech Morawski

- I. Wprowadzenie 287
- II. Pojęcie gruntu 287
- III. Część budowli związana z działalnością gospodarczą 287
- IV. Rozgraniczenie podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego i leśnego w stosunku do gruntów 291
- V. Grunty zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej 296
- VI. Niepodleganie podatkowi od nieruchomości 298
- VII. Wyłączenie z opodatkowania niektórych nieruchomości państw obcych i organizacji międzynarodowych 298
- VIII. Wyłączenie z opodatkowania gruntów pod niektórymi wodami 302
- IX. Wyłączenie z opodatkowania nieruchomości lub ich części zajętych na potrzeby organów jednostek samorządu terytorialnego . . . 305
- X. Wyłączenie z opodatkowania pasów drogowych i zlokalizowanych w nich budowli 307
- XI. Wybór orzecznictwa sądów 311
- XII. Wybrane oficjalne interpretacje prawa 324
- XXVII. Przepisy związane 325

Art. 3. [zakres podmiotowy] 328

Tomasz Brzezicki, Krzysztof Lasiński-Sulecki, Wojciech Morawski

- I. Podmiotowość podatkowa – wprowadzenie 332

II. Osoba fizyczna jako podatnik	332
III. Osoba prawna jako podatnik	333
IV. Jednostki organizacyjne jako podatnicy podatku od nieruchomości . . .	334
V. Zbieg podstaw do uznania za podatnika podatku od nieruchomości . .	338
VI. Opodatkowanie przedmiotów opodatkowania stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego posiadanych przez inny podmiot	340
VII. Opodatkowanie lokali niestanowiących odrębnych nieruchomości . . .	341
VIII. Posiadanie zależne bez tytułu prawnego	342
IX. Opodatkowanie nieruchomości oddanych w trwały zarząd państwowym i samorządowym jednostkom organizacyjnym	343
X. Nieruchomość, która stanowi współwłasność lub jest w posiadaniu kilku osób	347
XI. Obowiązek podatkowy w wypadku ustanowienia odrębnej własności lokali	349
XII. Gmina jako podatnik podatku od nieruchomości	350
XIII. Wybór orzecznictwa sądów	351
XIV. Wybrane oficjalne interpretacje prawa	362
XV. Przepisy związane	366
Art. 4. [podstawa opodatkowania]	366
Wojciech Morawski	
I. Powierzchnia gruntów	370
II. Powierzchnia użytkowa budynku lub jego części	371
III. Podstawa opodatkowania dla budowli	372
IV. Podstawa opodatkowania budowli, od których nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych	374
V. Zmiana wartości rynkowej na podstawie art. 4 ust. 6 ustawy	376
VI. Tryb postępowania organów podatkowych, w sytuacji gdy wartość podana przez podatnika odbiega od wartości rynkowej lub nie została podana	377
VII. Obciążenie podatnika kosztami opinii biegłego	382
VIII. Orzekanie o kosztach opinii biegłego	383
IX. Kwestia umorzenia kosztów opinii biegłego	384
X. Problem określenia podstawy opodatkowania w podatku od nieruchomości w stosunku do części budowli lub części środka trwałego	385
XI. Podstawa opodatkowania przy budowlach będących przedmiotem leasingu	389
XII. Opodatkowanie budowli położonych na terenie kilku gmin	390
XIII. Wybór orzecznictwa sądów	391

XIV. Przepisy związane	394
Art. 5. [stawki podatku]	412
Tomasz Brzezicki, Wojciech Morawski	
I. Uchwała w sprawie stawek podatku od nieruchomości	417
II. Różnicowanie stawek podatku	420
III. Powiązanie stawki z konkretnym przedmiotem opodatkowania – wprowadzenie	421
IV. Stawki właściwe dla gruntów	423
V. Stawki dla budynków – zasady ogólne	425
VI. Budynki mieszkalne lub ich części – wprowadzenie	426
VII. Budynki i ich części mieszkalne – kryterium zameldowania	427
VIII. Budynki mieszkalne – kryterium sposobu wykorzystywania w kontekście problemu opodatkowania domków letniskowych	428
IX. Budynek mieszkalny – odwołanie się do prawa budowlanego	431
X. Budynek mieszkalny – odwołanie się do ewidencji budynków	432
XI. Budynek mieszkalny – kryterium treści dokumentacji budowlanej	433
XII. Kwalifikacja podatkowa budynku aresztu śledczego w orzecznictwie sądów administracyjnych	434
XIII. Budynki mieszkalne – próba zdefiniowania	435
XIV. Budynek niemieszkalny z częścią mieszkalną	437
XV. Budynki lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	438
XVI. Budynki lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej – wprowadzenie.	439
XVII. Prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	440
XVIII. Udzielanie świadczeń zdrowotnych	441
XIX. Zajęcie budynku na prowadzenie działalności w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych	445
XX. Wybór orzecznictwa sądów.	456
XXI. Wybrane oficjalne interpretacje prawa	480
XXII. Przepisy związane.	486
Art. 6. [obowiązek i zobowiązanie podatkowe]	493
Tomasz Brzezicki, Wojciech Morawski	
I. Obowiązek podatkowy – wprowadzenie	500
II. Powstanie i wygaśnięcie obowiązku podatkowego	503
III. Powstawanie zobowiązania podatkowego – zagadnienia ogólne.	505
IV. Obowiązki instrumentalne podatnika będącego osobą fizyczną	510

V. Zasady poboru podatku dochodowego od osób prawnych, jednostek organizacyjnych oraz spółek niemających osobowości prawnej, jednostek organizacyjnych Agencji Nieruchomości Rolnych, a także jednostek organizacyjnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	513
VI. Zapłata podatku	516
VII. Właściwość miejscowa organów	516
VIII. Pobór podatku w drodze inkasa	517
IX. Wybór orzecznictwa sądów.	521
X. Wybrane oficjalne interpretacje prawa	534
Art. 7. [zwolnienia podatkowe].	538
Jacek Wantoch-Rekowski	
I. Zakres regulacji	550
II. Zasady wykładni przepisów regulujących zwolnienia podatkowe	551
III. Budowle wchodzące w skład infrastruktury kolejowej	552
IV. Grunty, budynki i budowle pozostałe po likwidacji linii kolejowych lub ich odcinków	553
V. Budowle infrastruktury portowej, budowle infrastruktury zapewniającej dostęp do portów i przystani morskich oraz zajęte pod nie grunty.	555
VI. Grunty, które znajdują się w posiadaniu podmiotu zarządzającego portem lub przystanią morską.	556
VII. Budynki, budowle i zajęte pod nie grunty na obszarze części lotniczych lotnisk użytku publicznego	557
VIII. Budynki gospodarcze lub ich części	558
IX. Nieruchomości lub ich części związane z działalnością stowarzyszeń.	564
X. Grunty i budynki wpisane indywidualnie do rejestru zabytków.	565
XI. Grunty i budynki we władaniu muzeów rejestrowanych	567
XII. Nieruchomości o szczególnym znaczeniu dla przyrody	568
XIII. Grunty pokryte wodami	571
XIV. Nieruchomości związane z ochroną przeciwpowodziową	571
XV. Grunty stanowiące nieużytki, użytki ekologiczne, grunty zadrzewione i zakrzewione	573
XVI. Grunty stanowiące działki przyzagrodowe członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych	573
XVII. Budynki położone na terenie rodzinnych ogrodów działkowych	574
XVIII. Budynki i budowle zajęte przez grupę producentów rolnych	575
XIX. Nieruchomości związane z działalnością pożytku publicznego	576
XX. Uczelnie	579

XXI. Placówki oświatowe	579
XXII. Polska Akademia Nauk	582
XXIII. Zakłady pracy chronionej	583
XXIV. Jednostki badawczo-rozwojowe.	585
XXV. Przedsiębiorcy o statusie centrum badawczo-rozwojowego	585
XXVI. Polski Związek Działkowców	587
XXVII. Zwolnienia przedmiotowe wynikające z uchwał rad gmin	588
XXVIII. Zwrot utraconych przez gminę dochodów z budżetu państwa	592
XXIX. Zwrot utraconych przez gminę dochodów ze środków wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	593
XXX. Przepisy wykonawcze	595
XXXI. Wybór orzecznictwa sądów.	597
XXXII. Uchwały Regionalnych Izb Obrachunkowych	606
XXXIII. Wybrane oficjalne interpretacje prawa	611
XXXIV. Przepisy związane (pominięte)	626

ROZDZIAŁ 2A

Ewidencja podatkowa nieruchomości

Art. 7a. [ewidencja podatkowa nieruchomości]	629
Jacek Wantoch-Rekowski	
I. Ewidencja podatkowa nieruchomości – istota, cel funkcjonowania	631
II. Dane zawarte w ewidencji podatkowej nieruchomości.	632
III. Przepisy wykonawcze	634

ROZDZIAŁ 3

Podatek od środków transportowych

Art. 8. [przedmiot opodatkowania]	639
Krzysztof Lasiński-Sulecki, Wojciech Morawski	
I. Rys historyczny.	641
II. Znaczenie ustawy – Prawo o ruchu drogowym.	643
III. Definicje	643
IV. Przyczepy i naczepy związane z działalnością rolniczą	647
V. Katalog środków transportowych	648
VI. Wybór orzecznictwa sądów.	648
VII. Wybrane oficjalne interpretacje prawa	652
VIII. Przepisy związane.	654

Art. 9. [obowiązek podatkowy]	680
Krzysztof Lasiński-Sulecki, Wojciech Morawski	
I. Podatnik podatku od środków transportowych	687
II. Powstanie i wygaśnięcie obowiązku podatkowego	689
III. Właściwość organu podatkowego	691
IV. Charakter zobowiązania podatkowego	692
V. Wybór orzecznictwa sądów	694
VI. Wybrane oficjalne interpretacje prawa	698
Art. 10. [stawki podatku]	701
Krzysztof Lasiński-Sulecki	
I. Maksymalne stawki podatku	706
II. Uprawnienie do różnicowania stawek podatku	706
III. Znaczenie uchwały rady gminy	707
IV. Relacja między stawkami maksymalnymi i minimalnymi	710
V. Wybór orzecznictwa sądów	710
Art. 11. [terminy płatności]	712
Krzysztof Lasiński-Sulecki	
I. Ustawowy obowiązek uiszczenia podatku	713
II. Terminy płatności podatku	713
III. Wysokość podatku	714
IV. Przeniesienie własności środka transportowego w trakcie roku podatkowego	714
V. Wybór orzecznictwa sądów	715
Art. 11a. [zwrot podatku]	715
Krzysztof Lasiński-Sulecki, Wojciech Morawski	
I. Rys historyczny	716
II. Pojęcie transportu kombinowanego	717
III. Podstawowe wymogi	717
IV. Dokumentowanie transportu kombinowanego	719
V. Forma zwrotu podatku	719
VI. Termin zwrotu podatku i konsekwencje jego naruszenia	720
VII. Charakter terminu do złożenia wniosku o zwrot	721
VIII. Wybór orzecznictwa sądów	721
IX. Wybrane oficjalne interpretacje prawa	721

Art. 12. [zwolnienia podatkowe] 723

Krzysztof Lasiński-Sulecki, Wojciech Morawski

- I. Przedstawicielstwa dyplomatyczne i urzędy konsularne 725
- II. Zapasy mobilizacyjne 726
- III. Pojazdy specjalne oraz pojazdy używane do celów specjalnych 727
- IV. Pojazdy zabytkowe 730
- V. Zwolnienia wprowadzane uchwałami rady gminy 731
- VI. Wybór orzecznictwa sądów. 732
- VII. Wybrane oficjalne interpretacje prawa 734

Art. 12a. [ograniczenie zastosowania ulg i zwolnień] 737

Krzysztof Lasiński-Sulecki, Wojciech Morawski

- I. Pojęcie ulg i zwolnień podatkowych. 737
- II. Zakres zastosowania przepisu. 738
- III. Zgodność z Konstytucją zniesienia zwolnienia dotyczącego zakładów pracy chronionej oraz zakładów aktywności zawodowej 738

Art. 12b. [waloryzacja stawek] 740

Krzysztof Lasiński-Sulecki

- I. Dyrektywa 1999/62/WE 741
- II. Stawki minimalne 741
- III. Stawki minimalne a stawki maksymalne 742

ROZDZIAŁ 4
(uchylony)

Art. 13. (uchylony) 743**Art. 14. (uchylony)** 743

ROZDZIAŁ 5
Oplaty lokalne

Art. 15. [opłata targowa] 745

Wojciech Morawski, Jacek Wantoch-Rekowski

- I. Wprowadzenie 746
- II. Zakres podmiotowy opłaty targowej 747
- III. Zakres przedmiotowy opłaty targowej. 748

IV. Powstanie obowiązku i zobowiązania podatkowego w zakresie opłaty targowej	749
V. Definicja targowiska	749
VI. Opłata targowa a inne należności na rzecz prowadzącego targowisko.	752
VII. Wybór orzecznictwa sądów	752
VIII. Uchwały Regionalnych Izb Obrachunkowych	757
Art. 16. [opłata targowa – zwolnienia]	758
Wojciech Morawski, Jacek Wantoch-Rekowski	
I. Zakres podmiotowy zwolnienia	759
II. Stanowisko Ministerstwa Finansów	760
III. Wybór orzecznictwa sądów.	760
IV. Wybrane oficjalne interpretacje prawa	761
Art. 17. [opłata miejscowa i opłata uzdrowiskowa]	762
Wojciech Morawski, Jacek Wantoch-Rekowski	
I. Zakres regulacji	766
II. Kształtowanie się treści art. 17	766
III. Opłata miejscowa	767
IV. Opłata miejscowa – zwolnienia.	768
V. Korzystne warunki klimatyczne i walory krajobrazowe	770
VI. Miejscowości na obszarach o statusie obszaru ochrony uzdrowiskowej	774
VII. Zagadnienia intertemporalne	775
VIII. Opłata uzdrowiskowa	777
IX. Opłata uzdrowiskowa – zwolnienia	777
X. Opłata uzdrowiskowa a opłata miejscowa.	777
XI. Przepisy wykonawcze	778
XII. Wybór orzecznictwa sądów.	779
XIII. Uchwały Regionalnej Izby Obrachunkowej.	781
XIV. Wybrane oficjalne interpretacje prawa	781
Art. 18. (uchylony)	782
Art. 18a. [opłata od posiadania psów]	782
Krzysztof Lasiński-Sulecki, Wojciech Morawski	
I. Rys historyczny.	783
II. Podatnik opłaty od posiadania psów.	785

III. Przedmiot opłaty od posiadania psów	786
IV. Zwolnienia z opłaty od posiadania psów	786
V. Wybór orzecznictwa sądów	789
Art. 19. [stawki opłat lokalnych; inkasent]	792
Wojciech Morawski, Jacek Wantoch-Rekowski	
I. Uchwały rad gmin – obligatoryjne i fakultatywne.	795
II. Abonament w opłacie targowej.	796
III. Inkasenci.	797
IV. Zobowiązanie podatkowe a opłata miejscowa.	800
V. Uchwały dotyczące zwolnień	801
VI. Wybór orzecznictwa sądów.	801
VII. Uchwały Regionalnych Izb Obrachunkowych	809

ROZDZIAŁ 6

Przepisy końcowe

Art. 20. [górne granice stawek kwotowych]	821
Jacek Wantoch-Rekowski	
I. Uchwały w sprawie stawek.	823
II. Mechanizm „waloryzacji” górnej granicy stawek	823
III. Przepisy wykonawcze	825
IV. Wybór orzecznictwa sądów.	825
V. Wybrane oficjalne interpretacje prawa	825
Art. 20a. [konsekwencje nieuchwalenia stawek podatkowych]	826
Jacek Wantoch-Rekowski	
I. Konsekwencje nieuchwalenia stawek	827
II. Wybór orzecznictwa sądów.	828
Art. 20b. [uchwała rady gminy a pomoc publiczna]	829
Jacek Wantoch-Rekowski	
I. Uchwały rady gminy a pomoc publiczna	829
II. Wybrane oficjalne interpretacje prawa	829
Art. 20c. [pomoc de minimis]	830
Jacek Wantoch-Rekowski	
I. Pomoc publiczna dla przedsiębiorców	830

II. Pomoc de minimis	831
Art. 20d. [przepis upoważniający]	833
Jacek Wantoch-Rekowski	
I. Uchwały rady gminy a pomoc publiczna	834
II. Przepisy wykonawcze	836
Art. 21. [przepis intertemporalny]	840
Jacek Wantoch-Rekowski	
Art. 22. [przepis intertemporalny]	841
Jacek Wantoch-Rekowski	
Art. 23. [przepis derogacyjny]	841
Jacek Wantoch-Rekowski	
Art. 24. [przepis wprowadzający]	842
Jacek Wantoch-Rekowski	
Bibliografia	843
Skorowidze	851
Skorowidz przedmiotowy	852
Orzeczenia wykorzystane w pracy	859
Oficjalne interpretacje prawa	870
Pisma Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego	874
Uchwały Regionalnych Izb Obrachunkowych	875
Akty normatywne przytoczone w punktach komentarza pt. „Przepisy związane” oraz „Akty wykonawcze”	877
Załącznik – ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz.U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 ze zm.)	879